

KIÍRTÓS

Pilisszentlászlói Hírmondó

Önkormányzati támogatásban nem részesülő cenzúramentes havilap

„Kalvária v pilíšskej obci Senváclav. O takomto diele súčasníka len tak ľahko nechyrujete. A predsa! Prekladateľ a vydavateľ, regionálny historik, verejný činiteľ, pôvodným povoláním staviteľ Rudolf Fraňo v potu tváre sám, krok za krokom, skicu za skicou, formu za formou, kameň za kameňom... Ohromný prímer osobného vkladu a prináležitosti k slovenskosti a snahe ju neobyčajne dôstojne, bez nároku na „veľké prejavy“, iba tak, lebo tak to načim...“ - V spoločnosti hlavného tvorcu novučičkej kalvárie s krížovou cestou pred hotovým dielom v deň jeho posvätenia slová uznania nášho kolegu od pera a priateľa Ľuda Pomichala sme si nemohli nepripomenúť. Miestny majster kameňa a slova R. Fraňo bol nielen staviteľom, ale aj projektantom kalvárie, na slávnostné odovzdanie, posvätenie ktorej prišlo primerane veľa zvedavcov. V poslednú júnovú sobotu sa síce konal aj tradičný slovenský národnostný deň, ktorý bol tiež vydarený, ale zato nijako nemohol konkurovať jedinečnej a

neopakovateľnej hlavnej atrakcii, vybudovanej vďaka podpore miestnych veriacich a v nemalej miere maďarského a slovenského štátu prostredníctvom Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí. Okolnosti zrodu a poslanie senváclavskej kalvárie prítomným priblížil miestny farár Tibor Fajcsák, jednotlivé zastavenia a celú krížovú cestu posvätil pomocný biskup Ostrihomsko-budapeštianskej arcidiecézy Dr. Ferenc Cserháti v prítomnosti predsedníčky Celoštátnej slovenskej samosprávy v Maďarsku Alžbety Hollerovej Račkovej, vedúcich obce a početných hostí z bližšieho a vzdialenejšieho okolia.

Táto krížová cesta bola vybudovaná v roku 2021 vďaka podpore miestnych veriacich, maďarského a slovenského štátu, keď farárom obce Senváclav bol Tibor Fajcsák. Projektantom a staviteľom kalvárie bol miestny majster Rudolf Fraňo.

Szöveg és fotók: Imro Fuhl

Kálvária-szentelés Pilisszentlászlón

„Kálvária a Pilisben, Pilisszentlászlón. Ilyen kortárs alkotásról Önök sem adhatnak könnyedén hírt. És mégis! Franyó Rudolf, a fordító és kiadó, a helytörténész, közszereplő, az eredeti végzettségét tekintve építőmester, arcának veritékével maga, lépésről lépésre, formáról formára, vázlatról vázlatra, köről köre... Nagyon sok személyes hozzájárulás és a szlováksághoz tartozás érzése, valamint erőfeszítés annak érdekében, hogy ez rendkívül méltóságteljes legyen, és a nagy beszéd igénye nélkül, csak úgy, mivel szükséges...” Az újdonsült kálvária és keresztút fő alkotójának társaságában, a kész mű előtt annak felszentelésének napján, nem tehetjük meg, hogy ne idézzük fel kollégánk és barátunk, Lúdo Pomichal elismerő szavait. A helyi kőfaragó

mester a Kálváriának nemcsak megvalósítója, de tervezője is volt. Az átadásra, a felszentelésre megfelelő számú érdeklődő jött el. Június utolsó szombatján volt ugyan a hagyományos szlovák nemzetiségi nap, amelyik bár sikeres volt, de semmilyen módon nem vetekedhetett az egyedülálló és megismételhetetlen fő eseménnyel, mely a helyi hívők és nem kis mértékben a magyar és a szlovák állam támogatásával, a Határon Túli Szlovákok Hivatala közreműködésével valósult meg. A Kálvária megszületésének és küldetésének körülményeit Fajcsák Tibor, helyi plébános ismertette a jelenlévőkkel. Az egyes stációkat és az egész keresztutat az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye segédpüspöke, Dr. Cserháti Ferenc szentelte meg, az Országos Szlovák Önkormányzat elnökhelyettese, Hollerné Racskó Erzsébet, a település vezetőinek és a közelebbi és távolabbról érkezett számos vendég jelenlétében.

Ez a keresztút a helyi hívők, a magyar és a szlovák állam támogatásának köszönhetően jött létre 2020-ban, amikor Pilisszentlászló község lelkésze Fajcsák Tibor volt. A kálvária tervezője és építője Franyó Rudolf, helyi mester volt.

Fordította: Papanek László

Szentlászló napi koszorúzás

Az 1301-ben megnevezett Kékes település 1686 után Felvidékről betelepített lakosságával már Szent László néven jelent meg a települések sorában. Szent László nemcsak a település nevét jelenti, hanem a polgárőrök védőszentjeként is ismert. A Pilisszentlászlói Polgárőr és Önkéntes Tűzoltó Egyesület Szent László tiszteletére 2021. június 26-án megkoszorúzta a településen lévő Szent László szobrot. Az egyesület tagjain kívül főtisztelendő Fajcsák Tibor és a Visegrádi Polgárőr Egyesület tagjai vettek részt a hagyományos koszorúzási ünnepségen.

Mihics József
Egyesületi Elnök
Pilisszentlászló, 2021-06-26

Ismét két halott

Ismét két falunkban született lakosunkat kísértük utolsó útjára, és adtuk meg kedves Tibor atyánk által vezérelt katolikus anyaszentegyházunk szerint a végtisztességet.

Kedves **Haáz Imre** barátunkat, halálozási sorrendben a szintén igen kedves, és szintén egykorú falunkbeli Németh László testvérünk követte, akitől júniusban vettünk végső búcsút.

László barátom, alig két évvel volt fiatalabb nálam, 1951. március 12-én, a községünkben született „sorrend szerint 4740. – ként látta meg a napvilágot a csodálatos festői környezetben lévő Pilisszentlászlón, 1951.március 12.

Édesapja nevét örököelve, László névre lett megkeresztelve, Szapori János plébánosunk által. Németh László, és Franyó Ilona szülei által felkért, Elsík János és Dankovics Berta lettek a csecsemő Lacika keresztszülei.

1963-ban bér mátkozott. Általános iskolás éveit a helyi gyermekekhez hasonlóan, szülőfalujában fejezte be. Általános iskolai tanulmányait befejezván, az akkori szokásnak megfelelően ipari tanulónak szegődött.

Alig húsz éves korában, 1971. január végén kötött házasságot, a szintén falubeli születésű Kosznovszki Borbálával. Dolgos, szorgos munkájuk által és a szülők segítségével, igen fiatalon már saját házukban lakhattak, itt nevelték fel és iskoláztatták gyermekeiket.

Kitanult mesterségét, amit sosem felejtett el félbehagyta, és a jobb megélhetést biztosító építőipari munkáknál dolgozott. Az így szerzett tudását, saját családi fészkeének építésénél is fel tudta használni.

Az egészséges életmódot folytató László barátom, szinte kicsattant az egészségtől, amíg váratlanul erőt nem vett rajta súlyos betegsége, amit keresztényi módon türelmesen viselt haláláig.

Kedves Lackó testvér, keresztényi értékrendű életed véget ért. Legyen neked könnyű szülőfalud temetőjének földje, ahol szinte életed végéig ápoltad kedves feleségeddel Boriskával, szeretett elődeid végső nyughelyét.

A gyászoló család nevében engedjék meg Tisztelt olvasóim, hogy megköszönjem mindazok részvételét, akik Tibor atya búcsúztatásával elkísérték Őt utolsó útjára.

Lászlót, halálozási sorrendben az 1947. május 30-án községünkben hétfői napon 4613.- ként született Margit követte.

Margit szintén ősi szentlászlói felmenőktől származott. Édesapja Kosznovszki Lajos, tősgyökeres helyi lakos. Édesanyja Necsnik Emília szintén ősi falualapítók utódja.

Margit a család elsőszülöttjeként az akkori időknek megfelelően szintén helyben látta meg a napvilágot.

A hétfőn született Margitkát még azon a hétvégén június 5-én vasárnap a reggeli misét követően Valent András és Necsnik Emilia keresztszülők jelenlétében Fekete Béla akkori plébánosunk megkeresztelte.

Általános iskolai tanulmányait a helyi iskolában fejezte be. 1964 november 7-én alig 18 évesen, férjhez ment, a szintén helybeli születésű családból származó Holba család István névre keresztelt fiához. Házasságukból két leány és négy fiú gyermek született. Margit mint többgyermekes édesanya a gyereknevelés, háztartásvezetés mellett, anyagilag is hozzájárulván a családi kiadásokhoz igen szorgalmasan dolgozott. Életében sajnos sok-igen sok családját ért tragédiát kellett átélnie. Szülei elvesztésén túl, meghalt Mártika névre keresztelt leánykája. Alig ötvenkét éves korában meghalt szeretett férje, őt gyermekének édesapja István.

Igen nagy jellemre vall, hogy mindezt sikerült elviselnie. A családi tragédiák azonban

folytatódtak. Meghalt István névre keresztelt fia, aki a hentes mesterségét, igen magas szinten kitanulta. Zoltán, akit ifjú kollégának szólítottam, igen magas szinten művelte az ács mesterséget,

férfikora delején távozott el az élők sorából. Margit, akinek családjának magam terveztem, édesapja kertjében a házat és építettem segítőimmel a családi fészket, az akkori időknek megfelelően a kétkezi fizikai munkában is erősen kivette a részét.

Kedves Margit, sok, sok, küzdelmeddel teli életed véget ért! Legyen Néked könnyű szülőfalud rögzös földje, hiszen az életed is a kegyetlen sors által valóban rögzös volt.

A gyászoló család nevében engedjék meg kedves olvasóim, hogy megköszönjem mindazok részvételét, akik elkísérték Margit testvérünket utolsó útjára és sírjára, virágot helyeztek.

F R

Kálváriánk felszentelése

Június 26. Szent László dicső királyunknak nevenapja, évszázadok óta jeles napja szülőfalunknak. A 2021. évi búcsúnk ünnepe, különösen nagy jelentőséggel bír, hiszen most kerültek felszentelésre, a nemrég elkészült KÁLVÁRIÁNK stációl.

Az ünnepélyes felszentelést exelenciás Cserháti Ferenc Esztergom – budapesti segédpüspök végezte, számos helybeli lakos és számos községünkben elszármazottunk jelenlétében.

Az ünnepi ceremónia Fajcsák Tibor atyánk szervezésével került megrendezésre. Tibor atya bevezetőként röviden kitért a Kálvária egyházi jelentésére, majd érdekességgént előadta elmékedését, azzal kapcsolatban, hogy miért építették a kálváriákat a településektől kívülre. Az igen logikusan kiépített beszédjében kifejtette,

hogy akinek bánata van, az ne terjessze bent a községben, megrontva ezzel a többség belső lelkivilágát. Jobban teszi, ha kimegy a közösségi téren kívülre és járja meg ott a keresztutat és így nyerje vissza lelkinyugalmát.

Ezt követően kitért, Kálváriánk építésének kezdeti nehézségére; -röviden ismertette azt a tényt, hogy az alig három méter széles útra, melynek szélességét tekintve majd egy méteres szintkülömbösége van. Ezenkívül mint út önkormányzati kezelésben lévő állami terület. Erre viszont nem lett volna ildomos stációkat építeni.

Ezzel kapcsolatban történő megbeszélésen dr. Elsikné Dombai Henrietta javaslata, mely szerint saját egyházi területünkön építsük meg a keresztutat, került elfogadásra.

Továbbiakban megköszönte a Kálvária építésén dolgozók munkáját név szerint: Bun Zsolt földgépí, Kosznovszki István kőfaragói, dr. Gotthilf Schweickhardt kemény fizikai munkavégzését, Krkos Attila betűvésnöki, és Franyó Rudolf építőmester a létesítmény tervezőjének, és építőjének munkáját.

Az ünnepélyes szentelésen – avatáson, Falunk első embere Tóth Attila úr Polgármester is részt vett családjával, aki igen nagyra méltatta a létesítményt. Dr. Illés György hajdani polgármesterünk és azóta is polgármester helyettesünk szintén pozitívan értékelte a létesítményt.

Mindkettőjüknek igen nagy tisztelettel kell adózzon, minden Kálvária építést támogató hívő, hiszen ha agyagi támogatást talán nem is volt lehetőségük adni, de annak építését elejétől kezdve mindvégig támogatták.

Elvieken túl, azonban elvégeztették a későbbi esetleges makadám út földmunkáit. Megszervezték és levágatták az igen nagy területen lévő elgazosodott fűvet. További munkaakciót szerveztek az odavezető utszakasz, valamint a környék csinosítására.

Külön ki kell emelni a Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat énekkarának derék asszonyait, akik nem csak szlovák énekekkel, de előtte való napokban kézi erővel is csinosítottak virágokkal Kálváriánkat.

A képen elől jobb oldalt látható Gallai Gergely, a magyarországi németajkúak parlamenti szószólója, igen nagy segítője - támogatója volt a szlovákajkú közösségünk kálváriája építésének.

F R

Ivan Dan

viszont a szokásos fél órás késéssel 21, 30 perckor megszólalt a Duna korzón a trombita ami az ünnepi műsort nyitotta meg. Babra a Riverside pontonján míg a Vigad pedig a város főterén húzta a talpalát valót. Fantasztikus hangulatot teremtve. Lehetett még kapni bagócalevest, fritulét, és egyéb Dalmát finomságokat.

Jó volt Dél-szláv testvéreink között töltenem néhány kedves szlovák ajkú barátommal az év leghosszabb nappalának estélyét. Igazán jól éreztük magunkat.

Hálás köszönetem a rendezőknek!

F R

Szentendre város

Dalmát nemzetiségét őrző lakosai közül többen idén is megrendezték a tradicionális Iván napi ünnepet.

A Templom dombon lévő templomban megtartott Istentisztelet után kivonultak, és lelkiatyájuk megáldotta a Dalmát iratot és a zászlót. Ezt követően Benkovits György és Pilis Dániel igen szép ünnepi beszédet mondott.

Az ünnepséget követően, a rendezők és segítőik Dalmát édességekkel és borokkal kedveskedtek a megjelenteknek. Ünneplést, az önkormányzat épületében tartott igen tartalmas dalmát kiállítás megtekintésével ért véget. Este

Fotó: Major Frigyes

Aki nem dolgozik ne is egyék

- Ma dolgozól valamit? - kérdezte Rudi Bátyám, amikor találkoztunk, a nyaralójánál. – Igen feleltem – el kell menjek a boltba. - Az tényleg jó nagy munka-válaszolta mosolyogva. Te csak írd! Ez az amit tőlem kérni nem kell. Írok minden nap ha kell ha nem, mert hatvan éve megtanítottak rá. Évente egyszer moss fogat! Ha kell, ha nem: népi

bölcsesség. („Az őszi nap ha elvakít bús estéd lesz kétízíglén május havának delelőjén”. Népi időjárási megfigyelés. „Ha a nap vörösen áldozik az idő marad vagy változik.” Ebből is látható, hogy a nép „nagyon” egyszerű gyermekei sosem tévednek.

Losonci Miklós

Gondolatok Dobay Pál gyűjteményéből

AZ ÉLETBÖLCSESSÉG TÍZPARANCSOLATA

- 1./ Ne keress az emberben többet az embernél
- 2./ Ne légy annyira mindenkire, hogy megszűnjön magadé lenni.
- 3./ a jó sorsban készülj fel a balsorsra.
- 4./ ar embereknek meg kell szoknia, hogy együtt éljen a bajaival.
- 5./ Amit a sors megadott: tartsd többre annál, amit megtagadott.
- 6./ Minél kevesebb szó, annál kevesebb per.
- 7./ Aki rosszat mond másról, az még rosszat fog hallani magáról.
- 8./ Használni kevesen tudnak, ártani annál többen.
- 9./ Az okos azt teszi elsőnek, amit az ostoba utolsónak.
- 10./ Amit nem akarsz magadnak, te se tedd másnak.

*Páll Sándor ny. gyergyószentmiklósi plébánosától
1998*

HIMNUSZ AZ ÉLETHEZ

Az Élet egyetlen esély - vedd komolyan
az Élet szépség – csodáld meg
az Élet boldogság – ízeld
az Élet álmom – tedd valósággá
az Élet kihívás – fogadd el
az Élet kötelesség – teljesítsd
az Élet játék - játszd
az Élet érték – vigyázz rá
az Élet vagyon – használd fel
az Élet szeretet – add át magad
az Élet titok – fejtse meg
az Élet ígéret – teljesítsd
az Élet szomorúság – győzd le
az Élet dal – énekelj
az Élet küzdelem – harcold meg
az Élet kaland – vállald
az Élet jutalom – érdemeld ki
az Élet élet - éljed !

Teréz anyja

Apák napjára

Drága jó apám már nem él, de hogyan is élne mikor már én is túl vagyok az átlagéletkoron. Mindig szeretettel, tisztelettel, példaként gondolkodom rá. A sorscsapásokon : államosított üzlete, a világháború pincébe menekülésünk és a körülmények miatt nehéz fizikai munkája csak megcélózta erejét. Mindig tevékeny, szorgalmas, termelő, a lakásban szerelő, karbantartó, javító szívós ember volt. A családnak mindig előteremtette a legszükségesebbeket. Állandó elfoglaltsága mellett volt ideje leülni ágyam szélére és elbeszélgetni,

nevelni sokat betegeskedő gyermekét, gyermekeit. Hétvégeken a természetbe kirándultunk. Mindenben: lelkiekben, testiekben, anyagiakban támogatott. Iskolai szünetekben is munkára fogott, tanítatott. Türelem, emberséget, szeretetet, nyíltságot, szorgalmat tanultam tőle. Kedélyes, beszédes, udvarias, mindig cselekvő, dolgozó, tiszteletben megőszült szeretett ember volt jóapám. Szívemben él tovább.

Dietz Ferenc

Kálvária avatása!

2021. június 26-a nevezetes nap Pilisszentlászló történetében.

Elkészült a KÁLVÁRIA és ezen a napon excellenciás

Dr. Cserhádi Ferenc

Esztergom - budapesti segédpüspök avatta fel. Az ünnepélyes aktus Szent László,

településünk névadójának tisztelete alkalmából lett a mai napra beiktatva. Ennek a település életében rendkívüli eseménynek a biztosítását a Pilisszentlászlói Polgárőr és Önkéntes Tűzoltó Egyesület végezte. A biztosítás során az avatásra érkező személyek és gépjárműveik útbaigazítását, parkoltatását és nem utolsósorban a rendezvény biztonságát kellett elvégezni. Ehhez a Visegrádi Polgárőr Egyesület is segítséget nyújtott élén az egyesület vezetőjével. A megszentelést megelőzően az egyesület bejárta a helyszíneket, mely alapján határozta meg a biztosításban résztvevők ellenőrzési, felállítási helyeit. Ennek során tájékoztató feliratok elhelyezése is megtörtént. Már a Főtéren elhelyezésre kerültek az első eligazítók, akik nemcsak a Kálvária megszentelésére érkezettek, hanem a turisták számára is

információkat nyújtottak az útirány és a parkolás, valamint a rendezvény helyszínével kapcsolatban. Az avatásra érkezők számára külön parkolási lehetőség volt zárt őrzött területen biztosítva. Az avatásra érkező segédpüspök és az Őt kísérő

főtisztelendő Fajcsák Tibor biztonságát, valamint az őket szállító jármű elhelyezését biztosították az egyesület tagjai. Az avatás során a megszentelést végzők biztonságát közelről annak megzavarása nélkül szavatolta a Polgárőr Egyesület. A megszentelés békésen a kereszténység szellemében zajlott le. Az eseményt követően az excellenciás úr megköszönte az egyesület közreműködését.

Vége ez a szép kis település is rendelkezik egy kálváriával. Jó lenne betetetni Pilisszentlászló nevezetességei közé. A padokon ülve a környezetbe elmerülve biztos a pihenés, a lelki béke megszerzése. Minden lakosnak legalább egyszer végig kellene járnia a stációkat.

Mihics József
Egyesületi Elnök

Magam ura

Erről álmodott tízezer éven keresztül minden gazdálkodó. Földműves. Paraszt. Ehelyett zsellér, jobbágy, napszámos sorban tengődtek. Sosem akartak senkinek parancsolni, csak azt szerették volna, hogy nekik se parancsolgasson denki. És főleg sosem zsákmányolja ki őket senki. Márprdig a gépek megjelenése előtt minden társadalom

minimum kétharmada, sokszor hetven – nyolcvan százaléka földműves kellett legyen,, hogy ne haljon az egész társadalom éhen. Gépekkel ma elég ehhez öt százalék. A kiesők a szolgáltató iparban helyezkedtek el.

Losonci Miklós

Nagy emberek bölcs mondásai

12 idézet Tibor atya gyűjteményéből

- Először ismerd meg a tényeket, aztán már torzíthatod őket tetszésed szerint.

Mark Twain

- Könnyebb egy unalmas könyvet írni mint elolvasni.

Móra Ferenc

- A világ könyv, és akik nem utaznak, megrekednek egy oldal elolvasásánál.

Szent Ágoston

- Amíg valakinek jól megy sora, mindenki a barátjának akar látszani.

Arisztotelész

- Nem élni jó, hanem jól élni!

Seneca

- Az idő erősíti a barátságot, és gyengíti a szerelmet.

Jean De La Bruyère

- Nincs édesebb, mint a szülők tekintete.

Szophoklész

- Nem hinném, hogy az Isten kockázna a kozmoszal.

Albert Einstein

- A csábítástól csak úgy szabadulhatsz, ha engedsz neki.

Oscar Wilde

- Én úgy látom, hogy ebben az országban az urak sokkal jobban gyűlölik egymást, mint ahogy a paraszt gyűlöli az urat. A mi parasztunk hallatlan türelmes – aki nem hiszi el, nézze meg a történelmet.

Móra Ferenc

„De hát még nincs este 22 óra”

Sokak számára valahogy ez a tévhit ugrik be, amikor csendháborítás tényéről esik szó és a kiérkező rendőr járőr vagy polgárőrök részére téves hitben ezzel próbálják megmagyarázni zajongó cselekményüket. Azonban ez ahogy elején írva van egy tévhit!!!

Hogyan rendelkezik a csendháborítás tényéről a magyar jogrendszer?

Elsősorban a 2012.évi II. törvény (a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről) kimondja, hogy

195. § (1) „Aki lakott területen, az ott levő épületben, vagy az ahhoz tartozó telken, tömegközlekedési eszközön, továbbá természeti és védett természeti területen indokolatlanul zajt okoz, amely alkalmas arra, hogy mások nyugalma,

illetve a természeti vagy a védett természeti értéket zavarja, szabálysértést követ el.”

A törvény nem rendelkezik időbeliségről, így tehát a nap bármely szakaszában meg lehet valósítani ezen szabálysértést, történjen az lakáson belül, akár a lakáson kívül vagy akár a természetben.

Nemcsak a szabálysértési, de a 2013. évi V. törvény, vagyis Polgári Törvénykönyvünk is tartalmaz egy hasonló szabályt, mely előírja, hogy a tulajdonos a dolog használata során köteles tartózkodni minden olyan magatartástól, amellyel másokat, különösen a szomszédokat szükségtelenül zavarná. Ennek az előírásnak az elhelyezésére tekintettel tehát nem csupán szabálysértési, de birtokvédelmi eljárás is indítható. Ennek során kérhetjük, hogy a jegyző, egy éven túl pedig a bíróság tiltsa el a birtoksértőt a zavaró tevékenységétől, és térítse meg kárainkat. A szükségtelen zavarás megítélése ilyen esetekben

mindig az eset összes körülményeinek a vizsgálatát jelenti, de egyértelműen kimondható, hogy a zajkeltésnek van határa.

Az ilyen eljárásokra azonban leginkább a városok társasházaiban való együttélés szabályait rendszeresen megsértőkkel szemben kerül sor.

Természetesen mindenkinek jár a kikapcsolódás, a munka utáni fáradt gőz kieresztése, a különböző események megünneplése, nem beszélve a hanghatással járó munkavégzésekre (fűnyírás, favágás, barkácsolás, stb.).

Hogyan kerüljük el a konfliktusokat és élünk együtt egymás tiszteletben tartásával?

Egy társadalomban mindenhol, ugyanígy közösségünkben is fontos, hogy másokra is legyünk tekintettel. A jó szomszédi viszony megőrzése nemcsak etikai kérdés. Sok esetben a bajban is számíthatunk a környezetünkben lakókra, segítségükre. A kölcsönös tisztelet és megértés fontos mindannyjunknak és ez oda-vissza igaz.

- Kommunikáció fontossága: a közösségi együttélés szabályainál fontos, hogy kommunikáljunk egymással és kompromisszumképesek legyünk. Egy megtervezett zajhatással járó születésnap buli, tejfakasztó, stb., előtt érdemes és hasznos szólni, vagy üzenetet hagyni a szomszédjaink részére, hogy mit szeretnénk, ne érje váratlanul őket. Mindenki más-más életet él. Van, aki hétfvégén is dolgozik és szeretne pihenni, vagy kisgyermekkel élő család, akinek a gyermeki pihenése fontos az egészséges fejlődés érdekében.

- Tolerancia: Mindenkinek vannak tűrőképességi határai, de mindannyian emberek vagyunk és néha szükséges megértőnek lenni egymással. A zajjal járó cselekmények, események, melyek nem rendszeresek és kifejezetten zavarók egy bizonyos mértékig elviselhetők. Amikor már tényleg határokat feszegető és nem tudjuk elviselni, akkor is először érdemes megpróbálni a kommunikáció eszközével fellépni és jelezni, hogy a zavaró zajt csökkentsék, vagy hagyják abba, mert pihenni szeretnénk. Természetesen egy idős személy, vagy bárki más, aki tart a szomszédban „dajdajozó” alkoholos befolyásoltság alatt levő társaság, vagy a szomszédságában levő előéletét ismerő személy

ellenséges magatartásától fél, érthető, hogy mástól, jogszerűen a hatóságtól fog segítséget kérni.

A jogkövetkezmények

Amennyiben a hatóságtól kérünk segítséget érdemes a 112-es segélyhívót hívni. A kiérkező rendőr intézkedése során figyelmeztethet, helyszíni bírságot, vagy feljelentést alkalmazhat.

Azonban amennyiben a jogsértés a rendőri intézkedés után sem szűnik meg, a cselekmény továbbra is fennáll, a csendháborítást nem szüntetik meg, a szabálysértés elkövetőit ez esetben szabálysértés tovább folytatásáért a rendőr előállíthatja és a szükséges eljárást lefolytatja velük szemben.

Továbbá a fenti szabálysértés miatt a közterület-felügyelő, természeti és védett természeti területen a természetvédelmi őr és helyi jelentőségű védett természeti területen az önkormányzati természetvédelmi őr is szabhat ki helyszíni bírságot.

Azért, hogy településünkön is mindenki élvezhesse a gyönyörű környezetet, a csendet figyelemmel kell lennünk egymásra betartva az együttélés írott és íratlan szabályait.

Pilisszentlászlói Polgárőr- és
Önkéntes Tűzoltó Egyesület

Összefüggés vagy csak egybeesés

Döntse el ki – ki maga! Pont olyan mértékben emelkedik az allergiások száma, amilyen mértékben nő a légkondicionált járműveké, épületeké. A pollénmentes, gombaspórás hideg levegőjük okozza, vagy csak vak véletlen. Minden esetre nagyon feltűnő, hogy a légkondicionálás

előtt még csak hírből ismertük az allergiát. Ahogy azt is hogy a nyári hónapokban jelenik meg a légkondicionálás idején és télen eltűnik, akárcsak a légkondicionálás. Döntse el mindenki maga!

Losonci Miklós

Tisztelt Pilisszentlászói lakosok!

Véget ért az iskolai év és a gyermekek megkezdtek a pihenésüket. Ugyanakkor a sportpályán lévő vándortábor ismét benépesült. Kérünk minden gépjárművezetőt, hogy mind a települési gyermekekre, mind a vándortáborban megjelenő és nálunk egy két éjszakát eltöltő fiatalokra figyeljenek oda. A gyermekek kiszabadulva az

iskolai környezetből felszabadultan játszanak, kerékpároznak az utcákon.

A Pilisszentlászói Polgárőr és Önkéntes Tűzoltó Egyesület kér mindenkit, hogy vigyázzanak a gyermekekre.

Köszönettel: Mihics József Elnök

Hú, de szép!

Hú, de szép volt Pilisszentkereszten ez a sátor, szívesen megnézném. Ilyen megjegyzés jelent meg egyik idetelepült kedves falunkbelitől.

Erre, mi mást tudnék válaszolni, mint az alábbi megjegyzésemet:

Nagyszerűkém! Nem kell elmenni oda, minek utaznál annyit? Javaslatom a

következő:

- Úrnapiján sétálj föl új lakóhelyeden a pálosok által épített templomhoz, és ugyanilyen szép "búgyicskákat" - sátrakat fogsz látni. Különben, a felekezeten kívüliek segítségét is szívesen fogadjuk, a "búgyicskák" készítésében!!!

Keresztény Károly

Gotthilf Schweickhardt

Holnaptól (16-a) ismét a teljes önkormányzat látja el a feladat és hatáskörét. Szerintem tenni kellene valamit, mert a szólamok és beírások nem használnak. Van a faluban annyi okos szakember,

akiket be lehetne vonni a kidolgozásba, de ehhez létre kell hozni testületet, s a javaslataikat végre kell hajtani. Nem tudom, hogy miért nem akarják ezt a megoldást? A hozzászólásokból látom, hogy sok a tenni akaró. Ezt kellene kihasználnia az önkormányzatnak. Az önkormányzatiságot több mint húsz éve gyakoroljuk. Itt lenne az ideje, hogy tanuljunk meg másoktól a lakosság valódi bevonását a megoldásokba.

A tótok

Eredetileg nem a szlovákokat, hanem a szlovéneket neveztük tótoknak, és a mai Szlovénia területét Tótországnak, nem a mai Szlovákiát. A név a teuton szó rövidítése. Csakhogy a teutonok nem szlávok, hanem germánok voltak. Ahogy mi is a mongoliod hunoktól lettünk elnevezve, pedig europid finnugorok, türkök, szlávok, germánok, latinok, kelták az összes őseink. A teuton német lovagrend a mai Dél- lengyelországban alkotott államot a középkorban rövid időre. Még az iráni származású jászok. A kaukázusi örmények vagy a júdeai zsidók is örmények vagy a júdeai zsidók is europid nagyrasszba tartoznak, akárcsak a kunok. Ellentétben a mongoloid hunokkal, névadóinkkal.

Losonci Miklós

Hozzászólás a IV. Béla című cikkhez

A muhi csatában is az ázsiai harcmódor győzött az európai fölött. Már az ókori görögök is a gyávák fegyverének nevezték az íjat. Később a rómaiak is. A középkor a lovagias kézitusa kora volt, az ezernégyszázas évekig. A rózsák háborújáig. A száz éves háborúig. Aminek már mindhárom döntő csatáját az angol gyalogos íjászok nyerték a francia nehéz, páncélos lovagok legyilkolásával: Grésy, Poitiers, Agincourt. A pusztai hadviselés a lovasíjászat volt. Így jutottak el a hunok a mai Mongóliától a mai Franciaországig. A magyarok az Uraltól egész Spanyolországig. Lovasíjászok voltak az Alföldet elfoglaló avarok, a besenyők, a kunok és jászok is. Mai megfelelőik a gépesített tüzérek. Akik nagyon mozgékonyak és hatalmas tüzerével rendelkeznek.

IV. Béla hadserege viszont lándzsás lovagokból állt. Csak a lovasíjász kunok lehettek volna benne versenyképes haderő, de őket a mongolok „visszakövetelték”. Bár ezt megtagadtuk később még is el hagyták az országot a támadás előtt. A muhi szekérvárunk fölött átrepültek a mongolok nyilai. Bár óriási célpontok lettek volna a tatár lovasok, de már nem voltak íjászaink. Mai szóval lövészeink. Menekülő páncélos lovagjainkat a páncélmentes mongolok játszva utolérték és lemészárolták a nyilaikkal. Amikkel egész Euráziát uralni tudták. Egyedül az afrikai, egyiptomi, mamelukok tudták legyőzni végül a mongolokat.

Losonci Miklós

"Életed során szív és ész rengeteg csatát vív. Az eszed mindig tudja mi volna a jó, mi lenne a helyes, ám a szíved minduntalan más utakon jár. Az ész mérlegel, értékkel, viszont szeretni csakis szívvel lehetséges. Míg az ész mindig a könnyebb utat választja, a biztonságot, a járhatót, addig szíve d

kanyargós, akadályokkal teli utakra kalauzol. Bármily veszedelmes is, a kettő közül nem mindig választhatod a könnyebb utat, mert bár legyen az az út biztos, sosem fogja megadni azt a boldogságot, ahová szívedet követve jutnál el."

A hamis eskütétel Igor Janota (1921-2008)

Ha a pozsonyi Főtér felől közeledünk a valamikori Városháza épülete felé, a gótikus stílusban épült bejárat felett érdekes falfestményt vehetünk szemügyre. A korabeli krónikák meg sem említik, de a réges-régi legendákban megőrződött a kép története.

Mahler úr, a tehetős ember hírében álló városi tanácsos, egy ízben úgy döntött, összevásárolja a Csalogány-völgyben elterülő összes földet, és ily módon gyarapítja birtokát. Nem törődött egy fikarcnyit sem azzal, hogy a kiszemelt völgy szorosban számos, szegény sorsú ember éldegél vályogból, vagy fából épített kis házacskákban, melyeket apró, kicsi, az erdőszélig nyújtózó földcskék ölelnek körbe. Az uraság fel sem fogta az itteniek ragaszkodását a tulajdonukhoz és azt sem, amazok másutt el sem tudják képzelni életüket. Mahler tehát döntött és

darabonként elkezdte felvásárolni a földcskéket. Többségét igen olcsón és egyúttal ígéretekkel megtűzdelve, de ott, ahol a pénz és a mézesmázos fogadkozás sem segített, nem átalított fenyegetéshez folyamodni.

A terve már majdnem sikerült, ha egy bizonyos Masziarik Antal nevezetű, egyébként köztisztelőnek örvendő, hentes mesterséget folytató polgár nem makacsolta volna meg magát. Ő, feleségével, Matilddal, a völgy felső végén lévő házacskában éldegélt, melyet szülei után örökölt. Ez utóbbi annyira a szívéhez nőtt, hogy semmi kincsért nem vált volna meg tőle, nemhogy a tanácsos által ajánlott néhány garasért.

Így aztán Mahler elkezdte Masziarik életét pokollá tenni.

Először, valamiféle csavargók elpusztították tyúkjait, majd kecskéjével végeztek. Alig egy hét

Soha nem volt ilyen jó a Magyarország és Szlovákia közötti kapcsolat

2021. április 29. - (mti)

Magyarország és Szlovákia között soha nem volt ilyen jó a kapcsolat, mint most - jelentette ki Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter 2021. április 29-én a Győr-Moson-Sopron megyei Gönyűn, ahol Igor Matovič szlovák miniszterelnök-helyettestel és pénzügyminiszterrel átadták a Duna felett átívelő, két országot összekötő távvezetékét. Szijjártó Péter kiemelte, hogy a jó szomszédi viszony kifejezést már szó szerint érthetjük a két ország között, mert nem

azzal foglalkozunk, ami szétválaszt, hanem azzal, ami összeköt. Hangsúlyozta, hogy a Gönyű és Bős (Gabčíkovo) közötti, másfél kilométeres, valamint a Sajóivánka és Rimaszombat (Rimavská Sobota) közötti, 23 kilométeres távvezetékekkel két ponton kötötte össze a két ország a távvezetékét, amelyek egyenként 400 kilovoltosak. Hozzátette, hogy ezek a távvezetékek nemcsak Magyarország, hanem egész Közép-Európa biztonságos energiaellátását javítják, hozzájárulnak a villamos energia átviteli rendszerű stabilitásának növeléséhez.

Slovenská Matica nap Párkányban

Néhányunkat, községünkben az a megtiszteltetés ért, hogy meghívást kaptunk az évente megrendezendő fent jelzett ünnepélyre. Pandémia előtti időkben ez a rendezvény, amin számos énekkar és számos egyéni fellépő is fel lépett a Párkány nagy főterén felállított színpadra derék asszonykórusunk is többször fellépett. Ez a

rendezvény most, a Szlovák Anyácska szervezet székházának az udvarán került, nem kevés fellépő és néző részvételével.

A rendezők, mint mindig, most is kitettek magukért!

Örültünk, hogy ismét együtt lehettünk szlovák ajkú testvéreinkkel, akik közül többnek az elődjeik Pilisből, vagy Magyarország egyéb tájairól települtek át az 1946-47. évi lakosságcsere alkalmával. Ugyanakkor volt alkalmunk olyanokkal is társalogni, nosztalgizálni, akik még szintén szülőfalunkban, vagy a szomszédos pilisi falvakban születtek, és gyerekként kerültek új hazájukba.

Hosszú kellemes beszélgetéseket követően, még világosan számos emberi sorssal agyunkban suhantunk át a Mária-Valéria hídon, és tartottunk vissza szülőfalunkba, Senváclavba.

Fotó, szöveg: F R

Útlevelemben is anyanyelvükön

2021. május 17. - (mti)

Országgyűlés - Bizottsági jelentések vitája / Az egyes hatósági eljárások egyszerűsítését szolgáló törvényjavaslat módosítása / Paulik Antal szlovák

nemzetiségi szószóló örömmel és megelégedéssel üdvözölte, hogy a módosítás értelmében kérésre az útlevelemben is feltüntethető lesz a nemzetiséghez tartozók neve az anyanyelvükön is.

Hozzászólás a „betyáros gyerekkor”- hoz

Egyik legelső emlékem az volt, amikor hároméves koromban édesanyánk szépen felöltöztetett engem és bátyámat. A vasárnapi katolikus miséhez.

Fekete rövidnadrág és lakkecipő. Fehér ing, zokni és kesztyű. Amíg ő is elkészült, kiengedett minket a ház elé, játszani. Akkoriban autók még nem voltak. Bár a házak három emeletesek voltak, közöttük csak földút volt, nagy pocsolyával. Mire indultunk

volna már nyakig sárosak lettünk. Várépítés közben. A sebeinket mi is a nyelvünkkel tisztítottuk meg, mert az erdőben vagy a határban (víz, szappan, fertőtlenítő szer) nem létezett. A szél és a nap megállította a vérzést. Szárította a sebet. „Minden kis sebnek idő az orvosa” (Petőfi).

Losonci Miklós

Tűzgyújtási szabályok betartása

A saját tulajdonú, belterületi ingatlanon található tűzhely, vagy grillsütő használata nem tiltott a tűzgyújtási tilalom idején sem, tehát a kedvező időjárás beköszöntével a kerti grillezések, bográcsolások lehetősége belterületi ingatlanon lehetséges, erre semmilyen engedélyt nem kell kérni!

Ajánlatos előtte a szomszédoknak szólni! Az ilyen nyílt lángú berendezések, eszközök használata, a tűz gyújtása az ingatlanon belül az általános égetési

szabályok betartását követeli meg.

Ezek röviden a következők:

- nem szabad felügyelet nélkül hagyni az égő tüzet, még ki nem hűlt parazsat, hamut;
- gondoskodni kell a megfelelő, tűz oltására alkalmas anyag, eszköz készenlétben tartásáról, pl. víz, homok;
- a tevékenység befejezését követően a tüzet gondosan el kell oltani, meg kell győződni arról, hogy elaludt;

A jogi szabályozás és az ehhez kapcsolódó tűzgyújtási tilalom a erdőkre és azok környezetére terjed ki, de a tűz keletkezésének és a terjedésének fokozott veszélye ebben az időszakban minden növényzet esetén fennáll, így az ilyen időszakban történő szalonasütés, grillezés esetén különösen fontosak a szabályok betartása. Egyesületünk a külterületi tűzrakó helyeket időnként ellenőrzi.

Pilisszentlászló, 2021-06-09
Pilisszentlászlói Polgárőr-és
Önkéntes Tűzoltó Egyesület

Tisztelt Olvasók!

Franyó Rudolf barátom pompás fordítása ebben az esztendőben jelent meg, a Karácsonyfánál címen. Az elbűvölő kötet írója, Maroš Madačov (1912-198.) szlovák katolikus pap, író, etnográfus. Az atya tevékenysége Magyarországon kevésbé ismert, ezért úgy döntöttem, hogy szerteágazó életutját – a lexikonokban, az interneten fellelhető információkra alapozva - megosztom Önökkel.

Maroš Madačov (1912-198.) szlovák pap, író, etnográfus

Eredeti nevén Martin Števček, a katolikus pap, író, fordító, néprajzkutató 1912. június 6-án Krivánalján (Východná) földműves családban látta meg a napvilágot.

Az általános iskolát szülőfalujában, a gimnáziumot

Liptószentmiklóson végezte. A teológiai tanulmányait 193-1935. között a Szepesi Káptalanban folytatta. Pappá szentelésére 1936. június 29-én került sor. Káplánként tevékenykedett Létánfalván, Poprádon, Késmárkon, mint plébános Káposztafalván, Rózsahegyen, a Szepesi Káptalan püspöki hivatalában, 1953-tól, pedig Gombáson. Haláláig Rózsahegyen élt.

Már gimnazistaként kisebb munkáival jelentkezett a Fejlődés nevet viselő újságba. Legkorábbi műveit a gyerekeknek és a fiataloknak írta. Hagyományos egyházi témákat használt fel, az erkölcsi nevelés célzatával. Főbb művei: A karácsonyfa alatt (1942.), Boldog gyermekek (1944.), Diákok, egy szóra (1944.) Üdvözlünk Jézuska (1945.), Közelről és távolról (1946.) Szent a rózsákkal (1948.)

Olasz nyelvből Edmondo de Amicis: A szív című regényét, franciából Jacques Péricard: Mesék gyerekeimnek, német nyelvből pedig két könyvet (Franz Donatus Pfannmüller: Amikor a Megváltó a világra jött és J. Spillmann: A gyónási titok áldozata) fordított. 1946-ban látott napvilágot az elsőáldozó gyerekeknek szóló fordítása (Fr. M. William: Jézus urunk látogatása) címen.

Sok időt szentelt a néprajznak, amit a honismereti publikációi mutatnak be, (Egy esztendő a Szlovák-paradicsomban-1941. és a Gyermekek a Szlovák-paradicsomban -1943/1944.)

Cikkeit a Szlovák című újságban publikálta, a Svorad, a Szlovák nép, a Szent család és a Tátrai szlovák folyóiratokban.

Létánfalvai tevékenységének időtartama alatt a fényképezéssel és filmezéssel is foglalkozott. Ezekből mintegy 600 negatív és hozzávetőlegesen 130 percnyi 8 mm-es filmdokumentum őrződött meg.

Maroš Madačov 1980. november 4-én hunyt el.

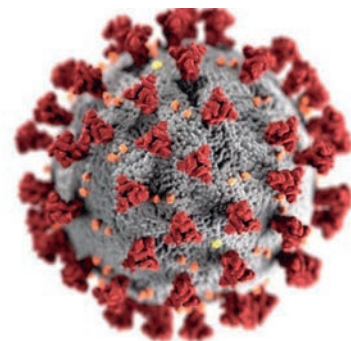
Papanek László

Nevelő vírus

A „tisztas, három lépés” távolságot „az idők kezdete óta mindenki ismerte, de a lemért hosszát, a másfél métert a kórokozó kezdte betartatni velünk. Akárcsak, azt, hogy ne teljes hangerővel, hanem szinte csukott szájjal tüsszentsünk, köhögjünk. Ha lehet kimenve a házból, szobából. Ne szorongassuk boldog boldogtalan fertőtlenítetlen kezeit a saját fertőtlenítetlen kezünkkel. Ne lihegjünk egymás arcába. (kivéve a randevút, ahol a maszk és a másfél méter több mint kellemetlen.) Ne tolakodjunk, mert ettől meg is fertőződhetünk. Ne a világ végén vegyük meg, amit helyben is megkapunk. Az ókoriak még egymás

könyökhajlatát szorongatták, nem egymás mindent megfogó kezeit.

Losonci Miklós

Levelezés

Kedveseim!

Néhányan már ismertek. Még nincs egy éve, hogy ideköltöztem, és az eddigi négy (4!) pilisi helység közül itt érzem magam a legjobban. Szeretném, ha ezt tudnám fokozni.

Szinte naponta töltöm az időmet az erdőben, bevallom, nagy boldogságban.

ELLENBEN gyakran tűnnek a szemem elé olyan dolgok, amelyeknek nem kellene ott lenniük. Azt már megszoktam, hogy eldobott sörösdobozok, üvegek és csokoládé papírok hevernek szerte. Időnként némelyiküket elkísérem egy kukáig. De a mai „találmányaim” még ijesztőbbnek tünnek, és túl nehéznek, hogy eltakarítsam őket az erdőből.

Rengeteg használt autógumi, traktorgumi hever a vízfolyások oldalaira bedobálva, és gyanakodni kezdtem: biztos-e ezek valóban az erdő jellegzetes elemei lennének.

JAVASLATOM:

Ha lenne 1-2-3-4 segítőkész vállalkozó, akkor beülhetnénk a Land Roverbe, és a csörlővel kihúzhatnánk ezeket az „izéket”. Fölemelni, az autóba, a tetejére fölpackolni azonban nincs erőm, ezért lenne jó néhány erős segítő kéz.

Itt jön azonban a probléma második eleme:

Mit tehetnénk velük? Ha kihozzuk őket az erdőből és letesszük valahol, onnan még el is kéne szállítani a NEMTUDOMHOVÁBA. Erre szeretnék egy közös ötletelést, hátha valakinél ott van a helyzet kulcsa.

Egyszer Lhászában a Dalai Láma Nyári Palotájában egy ott dolgozó nemesember, aki kertészként vállalt munkát ott annak érdekében, hogy legalább a közelében, legalább az atmoszférájában maradjon annak a világnak, ahonnan maga a Dalai 1959-ben elmenekült. Hosszas beszélgetésünk során a legfontosabb dolog, amit nem győzött elégszer hangoztatni, hogy az emberek életében a legfontosabb tennivaló lenne az idzsukésn (sic!). Ezt nem tibeti nyelven mondta, hanem angolul, és a szó kísértetiesen emlékeztetett az education szó kissé eltorzított kiejtésére. Hogy ezt miért írom le itt és most? Azért, mert amint pl. Finnországban és sok más helyen sem lehet egyetlen darab szemetet találni az utak szélén vagy az erdei séták során, egy egyértelműen az

idzsukésn függvénye. Magyarországon ez az elem rohamosan hanyatlik, a tankötelezettség két évvel történt csökkentésén túl nyilván mindenki ismeri a többi degradálódó tényezőt. A szemetelés is az oktatás függvénye. Ha az oktatás iránya lefelé tendál, bizony ez a szemetelésre is kihat, így ez is csak rosszabb állapotokat eredményezhet. Nem állítom, hogy ezzel sokat érhetünk el, hisz az ország szinte egész állapota ... de nem, ezt nem írom le. Mindössze azt írom le, hogy megpróbálhatnánk néhányan legalább a legközelebbi erdőt valamivel tisztábbá, szeméttel kevésbé fertőzötté tenni, ahol a gyerekeink, unokáink és mi magunk is kellemesen tölthetjük el az időnket – hisz az őslakosokon kívül legtöbben ezért jöttünk el a városból. Nem azt kell kinyomozni, hogy ki dobálta ki a mocskot, az egy hosszabb távú prodzsekt lehetNE. Ezzel nem is foglalkoznék, mert reménytelen ügy. Most csak takarítsuk el ezeket az „izéket”.

Aztán jöhetnek az ötletek, hogy mit tegyünk a gumikkal.

Ha lenne néhány jelentkező, írjatok meg azt is, mikor mehetnénk gumivadászatra.

Üdvözlettel:

Nagy Zoltán

Petőfi 40

30/2975026

Kedves Zolko! Ezen javaslatod, igen nemes lélekre vall! Melletted vagyok! Ahhoz viszont, hogy sikerünk legyen, "ÖNKORI" és egyéb hatóságok segítsége is szükségeltetik. ennél fogva őket nem szabad kikerülnünk! Igazán őszinte barátsággal Rudolf.

Rudolf Franyó! Nedaj bože! Semmiképpen nem szeretném kikerülni a "tanácsot", de most éppen mintha úgy tünne, hogy nem is kell lepakolni a gumikat. Meglátjuk Rudko!

Rudolf Franyó

Igen, kérem szépen az elszállítással is sokszor gondok voltak és vannak. Polgárőrségünkkel többször is szerveztünk, főleg a "Lepencei" útszakasz lejtős szakadékos oldalából való

gumiabroncsok "felgurigázását" vagy kötelekkel való felhúzását. Le is depóztuk őket útszéli leállónál, szakszerűen egymásra rakva. hetek teltek el, és nem lettek elszállítva.

Zoltan Nagy

Rendben, Rudolf, legyen ezek szerint egy kétfázisú tevékenység. A másik két fórumon, ahol ezt fölvettem, máris jelentkeztek segítők. Lelkesek nagyon. EBBEN én is az vagyok. Ennek megfelelően mi fölcsörlőzzük és letesszük valahol a falu szélén egyben az egészet, - remélem, a "tanács" is partner lesz benne, és legyen nyugodtan jó-pár hét, de legalább reménykedhetünk, hogy ha szem előtt lesznek, akkor majd csak eltűnnek. Továbbá: fölvetődött az is, hogy a helyi lakosok mindegyike jogosult évente 4 darab kereket leadni. (Nem tudom, mi a helyzet persze a hatalmas traktorgumikkal ...) Az egyik felajánlás az a

szlogen volt, hogy FOGADJ ÖRÖKBE 4 AUTÓGUMIT (és vidd el Szentendrére a leadóhelyre). Amíg ezek az erdőben hevernek, nem látszanak annyira, és csak az olyan figuráknak bántja a szemét és a lelkét, akik gyakran kóvályognak az erdőkben. Kezdjük! Jelentkezők vannak, én meg vállalom a fölcsörlőzést és az adott helyen való lepakolást a kedves barátságos és önkéntes ajánlkozókkal.

Rudolf Franyó

Kedves Zolko! Ezen ígéreted, igen nemes lélekre vall! Melletted vagyok! Ahhoz viszont, hogy sikerünk legyen, "ÖNKORI" és egyéb hatóságok segítsége is szükségeltetik. Ennél fogva őket nem szabad, nem is illik kikerülnünk, hiszen idáig is támogattak minden községünket érintő nemes kezdeményezést. Igazán őszinte barátsággal, Rudolf.

Folt hátán folt

„Folt hátán folt!” – Mondják sokan, másokat is felhergelve. Mikor fogják már végre leaszfaltozni, a „Dedinát” a falunk egykori fő utcáját, mely az első utcája volt községünknek.

Innen ered a dedina = falu elnevezés. Magyar elnevezése

jelenleg Béke utca, de első magyar elnevezése Visegrádi út volt. Később a két háború közt, és a II. világháború végéig Hazánk

második

kormányzójának,

Horthy Miklósnak nevét viselte. Vannak akik, azt beszélik, hogy a várható csatornázás miatt dőre dolog lenne telibe aszfaltozni, hiszen akkor úgy is feltörik, tehát jobb ez, így ahogy van. Vannak, akik erre azt felelik, hogy akkor a Petőfi, és még sok más utcát miért aszfaltozták le? Mi, egyszerű tájékozatlan földi

halandók, csak találgatásokra vagyunk utalva. Ténylegesen senki nem tud semmit. A nyelvünket viszont még nem zavarta meg a Jó Isten, mint a

bábeli toronyépítőknek. Tehát tudunk, vagy helyesebben tudnánk beszélni, ha tájékoztatva lennénk. megválasztott falubeli vezetőink által. Legtöbbünk már csak elfásultan a kezével legyint, mikor

szülőfalunk vezetéséről esik szó. Ez bizony nem igazán van jól így. Szerény Véleményem viszont az, hogy inkább legyen folt hátán folt, akár addig is, amíg nem lesz csatornázás, mint a gödröket kelljen kerülgatnem.

Tisztelettel, F R

Ki uralkodott 1270 – 1272-ig, és 1272 – 1279-ig?

V. ISTVÁN, IV. LÁSZLÓ

V. László – édesapjához IV. Bélához hasonlóan türelmetlen volt az uralkodás átvételéhez. Húszévesen fellázadt a király ellen. IV. Béla ellenfelei a pártjára álltak. IV. Béla elismerte őt vajdának és neki a fiatal király titulust adományozta.

Irányítása alá az ország keleti részét adta. Az ellentétek közöttük folytatódtak.

István kun nőt vett feleségül és a konfliktusokhoz a kun lovasságot használta.

A feszültséget a király és ifjú király között a pápai kúria próbálta lecsendesíteni, azonban eredménytelenül, az IV. Béla haláláig fennmaradt.

Mindkét uralkodó igyekezett a kisnemesség helyzetét megerősíteni. V. István önállóan csak két évet uralkodott. Az a babenbergi örökösödési háborúval telt el.

A harcok folyamán a határok menti, de leginkább az ország északnyugati területei elpusztultak. V. István fiatalon – harminchárom évesen meghalt, és az új királynak fiát a tízéves Lászlót koronázták. Nagykorúságáig édesanyja Erzsébet királyné (elnevezve Kun) uralkodott. Az ő uralkodása alatt is nőtt a főurak hatalma. Királyné játékszer volt a kezükben. Ellenük később IV. László sem tudott

semmit tenni. Uralkodásának korát az anarchia korának, a feudálisok magánháborúinak lehet nevezni. IV. Lászlónak tatárok és kunok felkeléseinek kellett ellenállnia. Életének utolsó éveiben a tiszántúli kunok táborában tartózkodott. Azok végül meggyilkolták.

SZEPESSÉGI NÉMETEK ÖNKORMÁNYZATA

A szász kolonisták, akiket Magyarországra 1241-IV. Béla hívott mindenekelőtt, észak Magyarországon a mai Szlovákiában telepedtek le. Földművesek, mesteremberek, bányászok érkeztek. Hernád és Poprád folyamvidékén szerteágazó településeket hoztak létre. 1271. teljes politikai önkormányzatot kaptak. Élükön a bíró a Lőcsén székelő gróf állt. 24 szepességi várost irányított. Jogot kaptak a halászatra erdei fakitermelésre, drága ércbányászatra, plébános választásra. Kötelességük volt az uralkodónak évente 300 hrivnya ezüstöt fizetni és háború esetén 50 fegyverest kiállítani. A szepességi városok az uralkodói hatalom támaszai lettek.

KUNOK OKOZÓI A BÉKÉTLENSÉGNEK

Már IV. Béla a kunokat Bulgáriából visszafogadta. A főurak elleni támaszként, de Ausztria ellen is számított rájuk. IV. László szintén a kunokra támaszkodott. Az egyház őket a kereszténység ellenségeinek a nemesség fosztogatóknak és károkozóknak tartotta. A pápai kúria nyomására IV. László dekrétumot adott ki a kunok önkényeskedésének sürgős megfékezésére és Erdélyben támadásukat visszaverte. IV. László 1285-ban Magyarországra a tatárokat segítségül a nemesség ellen behívta. A kunok egyesültek velük azután Szepeshely és Szepesvár környékét elpusztították.

IV. László viszont továbbra is számított szolgálataikra.

FELSŐ MAGYARORSZÁG SZENVED A

TÁMADÁSOKTÓL

Felső Magyarország majdnem állandóan szenvedője volt a magyar királyok szüntelen harcainak. Mikor az Árpád-háziak és Premysylek között kitört a babenbergi örökösödési háború Ausztriával V. István 1270-ben betört Ausztriába és Svájcba. 1271-ben Premysl II. Otto válaszul behatolt Magyarországra. Bevette várait Pozsonynak, Szent Gyögynek, Bazinnak, Vöröskőnek és a Garam folyóig tartó földterületet. Két év múlva cseh csapatok északnyugat Magyarországot pusztították, mindenekelőtt Nyitrát várával. Lakói kelet Magyarországnak tatároktól, kunoktól és a királyi hadaktól szenvedtek. Premysl II. Otto 1276-ban megígérte, hogy lemond a babenbergi örökösödési igényéről és az elfoglalt várakból és Magyarország délnyugati - észak részéről csapataival kivonul. Cseh király ígéretét nem tartotta be. Király az örököknek adta magát. (A Képes krónika alapján)

„László királynak felesége Károly király leánya volt Apuliából. A hitvesi ágyat lenézte és a kun leányokat Cidut, Cuphét és Mandulát részesítette előnyben. Nagyon sok további ágyasa is volt. Szerelmük a szívét teljesen megrontotta ezért az ország bárói és nemesei gyűlölték.

Azután érkezett az apostoli legátus, Fülöp Fermából és fellépet ellene, mert kun szokások szerint élt és nem katolikushoz méltóan viselkedett.... A királynál ugyan semmit el nem ért és országába visszafordult. Röviddel utána a következő évben az Úr 1290. esztendejének szent Margit szűz és vértanú ünnepe előtti hétfői napon Chersig várának közelében királyt a kunok akikkel olyan nagyon jóban volt, meggyilkolták.

V. István, IV. László és korának dátumai.

- V. István 1239-ban született.
- IV. László (elnevezve Kun) született 1262-ben Abban az évben lázadt fel édesapja V. István IV. Béla ellen és társuralkodó akart lenni.
- 1271. júliusában V. István és Premysl II. Otto Pozsonyban aláírták a békét, de sokáig nem tartott.
- 1273-ban a magyar hadak, amelyek betörték a csehekhez felbontották.
- 1273 augusztus 26. Dürnkruznál a morvamezőnél került sor a harcra a cseh király Premysl II. Ottó és a német – római király Habsburg Rudolf között, akit a magyar katonaság is támogatott. Premysl II. Ottó benne megsebesült és meghalt.
- 1282-ben kitört a kunok felkelése. Erdélyben megsemmisítő vereséget szenvedtek. 1287. év végén és a következő évben tatárok IV. László beleegyezésével újból betörték a Szepességbe.
- IV. Lászlót 1290. július 10. a Tiszántúli kun táborban meggyilkolták.

Churchill mondások

„Csak azokban a statisztikákban hiszek, amelyeket magam hamisítok”.

„Csak semmi sport” (szivar, viszki)

„A kutyád felnéz rád. A macskád lenéz. Egyedül a disznóid tartanak egyenrangúnak.

„Egyetlen golyó sem vész kárba”. – Mondta amikor a németek megtámadták a Szovjetuniót.

Churchill, meg az égi szalonban rágyújt egy újabb szivarra, belekortyol sokadik viszkijébe, és miközben szánakozva néz le nemzetünk fénylő csillagára, gondolom, csak ennyit mond: „Amikor a sasok hallgatnak, a papagájok kezdenek fecsegni.”

Losonci Miklós

Népszokások, hagyományok

Június a nyár kezdete, első hónapja. Kicsit kevesebb a jeles nap, mint a korábbi hónapokban, de annál híresebbek: időjóslo napok, népi megfigyelések, babonák, és ekkor van még az év leghosszabb napja is, valamint a hagyomány szerint a hónap végén (Péter – Pál napján) kezdődik a búza aratása.

Június 8. – Medárd napja: - Közismert időjóslo nap. A közhiedelem úgy tartja, hogy ha ezen a napon esik az eső, akkor negyven napig esni fog, ellenkező esetben pedig ugyanennyi ideig

szárazság lesz. - Mondják, ha Medárd napján süt a nap, akkor édes lesz a bor, ha esik, akkor savanyú. - Több helyen Medárdkor vetették a lent, hogy ne legyen gazos, és szépen fejlődjön.

Június 10. – Margit napja: - Egyes helyeken Retkes Margit néven emlegetik, mert ezen a napon vetik a retket, hogy jó gyenge maradjon. - Ez a tyúkültetésre a legalkalmasabb nap. - Zentán Margitot legyes Margitnak hívják. Ezen a napon nem szabad kinyitni az ablakot, mert akkor abban az évben sok lesz a légy.

Június 13. – Páduai Szent Antal napja - Ezen a napon nem fogták be a jószágot. Másutt láncon hajtották át a jószágot, miközben a gazda mondta: „legyetek erősek, mint a vas, tartsatok össze, mint a lánc, s Páduai Szent Antal őrizzen meg a vadállatoktól. - Egyes vidékeken Szent Antal napja férjjóslo nap. Az egész nap kenyéren és vízen böjtölő lány éjfélkor átlépi az ágyat, gyertyát gyújt,

tükröt tesz maga mellé, megleli jövődöbelijét. 95 Június 24. - Keresztelő Szent János napja – vagy Szent Iván nap.

- A tűz tisztító, gonoszűző erejébe vetet hit az alapja a Szent Iván napi tűzugrás szokásnak is. A tűz átugrására régen – tréfásan így biztatták a résztvevőket: - „Ne félj pajtás, ugord át, nem süti meg a pofád!” - A tűzrevalót egyes helyeken a lányok gyűjtötték, sőt a tüzet is ők gyújtották meg. - a tűz átugrása közben párosító -, kiházasító dalokat énekeltek, amelyek gyakran igen

Szent Iván napi tűzugrás szlovénlakta földön

hosszúak voltak. Innen a mondás, hogy „Hosszú, mint a szentiváni ének” - Gyimesen virágos bodzafát pároltak a tűzön, amit később daganatra tettek. - Vajkán vasfüvet, fodormentát, tisztessfüvet füstöltek, ebből főztek teát „mellfájás ellen.

Június 29. - Péter – Pál napja. A magyar nyelvterületen általában úgy tartották, hogy a búza töve ezen a napon megszakad, kezdődhet az aratás. - Ekkor volt a legény és mesteravatás. Dunaszekcsőn Péter-Pál előestéjén a halászok rúdra kötött ponttyal járták végig a falut és köszöntötték vásárlóikat, akik kaláccsal, borral vendégelték meg őket. Másnap a halászok rendeztek vendégséget halpaprikással, túrós csuszával. - A Csallóközben Péter – Pál napjához fűződik az a hiedelem, hogy amelyik legény vagy lány elsőnek hallja meg a harangszót e napon az év végéig megnősül vagy, férjhez megy.

F R

Elődeink humora

OLCSÓ HÚSNAK HÍG A LEVE

Az 1956 –os szabadságharc előtti időkben történt.

Az akkori kötelező beadások nagy terhet róttak községünk lakosaira is, ugyanúgy, mint más településen lakókra.

Megdrágult a termés, előfordult, hogy több zsírt kellett leadni a levágott malacka után, mint amennyit sikerült kisütni e belőle a családnak.

A beadási népbiztosok szinte versenyeztek, ki tud többet kipréselni a vidéki lakosságból.

Néhányan összeálltak a falunkból és elmentek igazságot keresni a járási párttitkárhoz.

Nagyon drága a hús titkár elvtárs – mondták többek között. Titkár elvtárs meghallgatván őket, tömören fogalmazva kijelentette. - Mit akarnak emberek? Olcsó húsnak híg a leve...

Sarlós Boldogasszony

A 20. század hatvanas éveiben a II. vatikáni zsinat ugyan május 31-re helyezte át a találkozásról (Visitatio) való megemlékezést, néhány országban azonban – így Magyarországon is – napjainkban is július 2-án ünneplik. S mivel ez a nap az aratás kezdetének ideje, ezért magyarul a Sarlós Boldogasszony nevet viseli. A magyar nép Mária eme ünnepnapjához kötötte az aratás tényleges elkezdését, így kenyerét elsősorban Máriának köszönte. E két esemény összekapcsolódott az egyházi megemlékezésben, hiszen az ünnepi misét követően a hívek 'kikerültek' a határba, hogy a pap a négy égtáj elé hintve a szenteltvízből megáldja a gabonát. Nagy Magyarország északi részén a szlováklakta területeken szokás volt az úton lévő kismamát, Máriát jelképesen megvendégelni: ki-ki egy virágokkal díszített széket állított háza elé, hogy az arra járó Mária megpihenhessen rajta. A munkát a föld szent, keleti sarkában kezdték. (napkelet!) Régi gyakorlat és hagyomány szerint sarlóval az asszonyok arattak, és nyomukban járva a férfiak kötözték a kévét. Közvetlenül ebből ered, hogy a nép szimbolikus szemléletében a Szűzanya arat; Fiára hagyja, hogy gyűjtsön, és a búzát a konkolytól elválassza. Erdélyben, még néhány évtizeddel ezelőtt is az asszonyok arattak sarlóval. Július 2 –án volt az aratás ünnepélyes előjátéka a néphagyományban. Szüleink, nagyszüleink, kaszával vágták a gabonát. Mi gyerekek és az

asszonyok sarlóval gyűjtöttük, szedtük fel a lekaszált rendet. Így volt ez már nagyszüleink idejében. Sokat meséltek az idős családtagjaim, arról a világról, amikor szüleikkel aratni jártak részes aratóként a mai Szlovákia határához közeli településekre. (padláson

alvás, hajnalban kelés stb.). Aratásnál a bandavezér volt a főnök, de abban a korban az csak becsületes, dolgos ember lehetett. Később Trianont követően, részes aratónak szegődtek a közeli Szentendrei szigeten lakó gazdákhoz. Ekkor már nem volt szükség „bandagazdára”, hiszen egy-egy gazda gabonáját egy- két aratópáros általában napi másfél - két holdat le tudta aratni. Az meg egy nagyobb családból is kikerült. Legutolsó aratásom hagyományos eszközökkel 1965-ben a nagy dunai árvíz

követően történt szintén a Szentendrei – szigeten. A régi hagyományoknak megfelelően ott is aludtunk, de sokkal sokkal embertelenebb körülmények között. Az iskola egyik tanterméből a padokat kipakolták, majd nemes egyszerűséggel a traktor által vontatott utánfutóval hozott szalmával középen közlekedést biztosítva jó vastagon betérítették a tantermet. Nos itt aludtunk családonként, vagy brigádonként egymás mellett, melegben az általunk hozott pokrócokon, hűvösebb éjszakákon pokróccal takarózva a szalmán... Voltak idők voltak.....

F R

Impresszum:

A szerkesztőség címe: 2009 Pilisszentlászló, Petőfi S. u. 55.

Felelős szerkesztő - kiadó: Franyó Rudolf

E-mail: franyorudolf@citromail.hu | Tel.: 06 20 947-9243, 06 26 338-093

Nyomtatás: technovaszentendre@gmail.com • 06 26 309 766

Megjelenik havonta • Iktatószám: CE/15092-2/2015